

HOGESCHOOL VAN AMSTERDAM

Beschrijving leertraject Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid (BDB), inclusief de Basis Kwalificatie Examinering (BKE)

Klik op een van onderstaande linken om direct naar het betreffende onderdeel te gaan:

- [aansluiting BDB \(inclusief BKE\) op onderwijs- en personeelsbeleid](#)
- [opzet leertraject BDB \(inclusief BKE\)](#)
- [toetsing en beoordeling van de BDB \(inclusief BKE\)](#)
- [opzet traject basis kwalificatie examinering \(BKE\)](#)

AANSLUITING BDB (INCLUSIEF BKE) OP ONDERWIJS- EN PERSONEELSBELEID

DOELGROEP / TOELATINGSEISEN

Beleid ten aanzien van nieuwe docenten

Het huidige beleid van de hogeschool ten aanzien van de BDB is van kracht sinds september 2014. Startende docenten volgen een introductie didactiek en daarna een BDB. Ongeveer een derde van de docenten die in dienst treden heeft al een bewijs voor didactische bekwaamheid. Zij vragen een vrijstelling aan en volgen zonnodig nog een module , om aan BDB-eisen te voldoen.

Startende docenten volgen het BDB-traject. De kwalificatie is vereist voor docenten met een dienstverband van meer dan 0,2 fte.

Beleid ten aanzien van zittende docenten

Het huidige beleid van de hogeschool ten aanzien van de BDB is van kracht sinds september 2014. Veel docenten die voor 2014 in dienst waren hebben reeds een didactische aantekening en aanvullende BKE (of SKE) behaald om te voldoen aan de BDB-eisen.

Docenten die nog geen bewijs voor didactische bekwaamheid hebben (en meer dan 0,2 fte aanstelling hebben) dienen een BDB te behalen via het trainingstraject of via een maatwerk-programma dat is afgestemd op hun ervaringskennis.

DIDACTISCHE BEKWAAMHEID

De hogeschool hanteert bepaalde criteria om de didactische bekwaamheid van nieuwe en zittende docenten vast te stellen.

De HvA certificeringscommissie voor docentkwalificaties heeft in het document 'Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid HvA, vanaf 2020' vastgesteld welke diploma's/certificaten vrijstelling geven voor de BDB/didactische aantekening. Voor de volgende, elders verworven docentkwalificaties is onder bepaalde voorwaarden (gedeeltelijke) vrijstelling mogelijk:

Mogelijke vrijstellingen	BDB	
	DA	BKE
1. Diploma van een eerstegraads lerarenopleiding, Master Docent-HGZO Een diploma van een eerstegraads lerarenopleiding is equivalent aan de BDB.	Vrij	Vrij
2. BDB van een andere hogeschool, VU of ICLON Dit certificaat geldt als bewijs voor voldoende didactische bekwaamheid op BDB-niveau, mits het diploma voldoet aan het protocol Wederzijdse Erkenning, zoals vastgesteld in de ALV van de Vereniging Hogescholen in december 2013.	Vrij, mits	Vrij, mits
3. Didactische aantekening voor het HBO (bijv. bij CNA, VU of andere hogeschool) Dit certificaat is equivalent aan een didactische aantekening HvA. De docent haalt aanvullend de BKE om te voldoen aan de criteria van de BDB.	Vrij	Geen
4. BasisKwalificatie Onderwijs (BKO) van een Universiteit Dit certificaat geldt als equivalent voor de didactische aantekening HvA. De docent haalt aanvullend de BKE om te voldoen aan de criteria van de BDB. Indien tijdens de BKO ruime aandacht was voor toetsing en beoordeling, kan de docent vrijstelling aanvragen voor de BKE.	Vrij	Geen, tenzij
5. Universitair of post-HBO-diploma of voortgezette (agogische) opleiding, behaald vóór 1 april 1990 met daarop aangetekend een eerstegraads onderwijsbevoegdheid HvA-docenten met dit diploma én aantoonbare, recente werkervaring in het HBO (tenminste drie jaar), kunnen een deelvrijstelling aanvragen. Voor vrijstelling BKE dient aantoonbaar de afgelopen drie jaar een actieve rol in de fases van de toetscyclus vervuld te zijn.	Vrij, mits	Vrij, mits
6. Diploma van een tweedegraads lerarenopleiding, pabo of Pedagogisch Didactisch Getuigschrift; aangevuld met minimaal drie jaar recente werkervaring in het hbo. Voor vrijstelling BKE dient aantoonbaar de afgelopen drie jaar een actieve rol in de fases van de toetscyclus vervuld te zijn.	Vrij, mits	Vrij, mits
7. Universitaire Master / doctoraal Onderwijskunde of Pedagogiek, Master of Science in Education, Master of Education Een onderwijskundig diploma is niet equivalent aan een didactische aantekening. Indien er tenminste een minor (of equivalent daaraan) is behaald in didactische vaardigheden kan de docent een deelvrijstelling aanvragen. De docent haalt aanvullend de BKE om te voldoen aan de criteria van de BDB.	Geen, tenzij	Geen
Legenda: Vrij = Vrijstelling mogelijk; Vrij, mits = Vrijstelling mogelijk, mits aan de aanvullende voorwaarden wordt voldaan; Geen, tenzij = Geen vrijstelling, tenzij; Geen = Geen vrijstelling.		

Certificeringscommissie Docentkwalificaties HvA

geldend vanaf 10 februari 2020

In overeenstemming met het landelijke protocol BDB vindt erkenning plaats van een behaald BDB-certificaat bij een andere hogeschool. Dit is vastgelegd in het document 'Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid HvA, juni 2015.

Er zijn geen docentfuncties waarvoor het niet noodzakelijk is een BDB traject te volgen.

INTAKE

Voorafgaand aan het traject wordt een intake gehouden. Het doel van de intake is om elkaar wederzijds te informeren, kennis te maken en de verwachtingen te managen. De intake vindt plaats in de vorm van een gesprek en wordt afgenomen door de opleiders van de BDB. De leidinggevende maakt afspraken met de docent over volgen van het BDB-traject, en heeft verder geen specifieke rol.

MAATWERK

De BDB is opgedeeld in twee modules die los van elkaar doorlopen kunnen worden.

Verder biedt het BDB-trainingstraject ruimte voor eigen invulling/accenten, met name door de variatie aan opdrachten die in de werkpraktijk worden uitgewerkt.

ANDERSTALIGHEID

Het traject kan in het Engels worden gevolgd.

OPZET LEERTRAJECT BDB (INCLUSIEF BKE)

ORGANISATIE

- De beleidsafdeling Human Resources (HR) is proceseigenaar van de BDB-regeling. Voor de uitvoering van het BDB traject (incl. BKE) is de HvA Academie eigenaar en verantwoordelijk.
- De eindtermen van het BDB-profiel (inhoudelijk) maken deel uit van de regeling, daarvan is beleidsafdeling HR proceseigenaar.
- Voor nadere programmering van het BDB-traject is de HvA Academie verantwoordelijk, het globale programma wordt samengesteld in samenwerking tussen HvA Academie, en collega's van HR en Onderwijs en Onderzoek van faculteiten en beleidsafdelingen en met werkplekbegeleiders.
- Het traject wordt hogeschoolbreed georganiseerd, en op verzoek ook in eenheden.
- Het traject wordt uitgevoerd door het team docentontwikkeling van de HvA Academie.

LEERDOELEN / BEKWAAMHEID

Het traject is afgestemd op de leerdoelen/bekwaamheid, zoals vastgelegd in het Protocol BDB (doceren, begeleiden van studenten, ontwerpen van onderwijs, toetsen en professioneel docentschap).

PROGRAMMA

De BDB is een combinatie van werkplekleren, zelfstudie en groepsbijeenkomsten op basis van blended learning.

De BDB is gebaseerd op drie bronnen van leren: het eigen leren, leren van de nabije ander en leren van de verre ander. De onderwijspraktijk van de deelnemer is de basis voor de drie bronnen van leren. Alle onderwerpen die in de BDB aan de orde komen, kunnen dan ook direct in het onderwijs worden toegepast, en daarop reflecteert de deelnemer. Dit is het eigen leren. Naast deze ervaring zien we de ander, de leergroepsleden maar ook het contact met de werkplekbegeleider en collega's op de werkvloer, als een belangrijke bron van leren. Tot slot is er de verre ander, de theorie, inspiratoren, inhoudelijke bronnen en de literatuur. Deze drie bronnen van leren verbindt de deelnemer gedurende de BDB met elkaar en reflecteert hierop.

Vanuit deze visie ziet de opbouw van de BDB er als volgt uit:

- Plenaire bijeenkomsten: Hier is vanuit activerend onderwijs aandacht voor theorie, het delen van ervaringen en experimenteren.
- Leergroep bijeenkomsten: Hier krijgt de deelnemer de basisprincipes van didactisch coachen mee en wordt er gereflecteerd op de praktijk door middel van interview.
- Werkplekleren: Hier krijgt de deelnemer feedback van werkplekbegeleiders en studenten, doet diegene ideeën op voor onderwijs en ontwerp, én wordt er geëxperimenteerd met het geleerde.
- Adviesgesprekken voert de deelnemer gedurende het traject met de werkplekbegeleider, een onderwijskundige en met een senior gekwalificeerd examinator
- Het werkplekleren en de adviesgesprekken neemt de deelnemer weer mee als ervaring naar de plenaire bijeenkomsten en de leergroep.

De BDB is opgebouwd uit twee modules.

- De Student en didactiek: In deze module gaat de deelnemer aan de slag met didactische/activerende werkvormen, didactisch coachen en studentbegeleiding
- De student en onderwijsontwerp: In deze module ligt de focus op leerpsychologie, inclusie, ontwerpprincipes en toetsprincipes op basis van het onderwijs- en toetsbeleid van de HvA.

DUUR EN OMVANG

- De totale studiebelasting is 300 uur: 200 uur activiteiten begeleid door de HvA Academie traject en 100 uur werkplekleren begeleid door de werkplekbegeleider.
- De doorlooptijd is circa 10 maanden.

CURSUSMATERIAAL

Het cursusmateriaal bestaat uit een digitale leeromgeving met cursusmateriaal per onderdeel, waaronder filmpjes/kennisclips; websites (score.hva.nl), artikelen, HvA publicaties (oa leidraad toetsen en beoordelen) en artikelen. Daarnaast wordt er gebruik gemaakt van kernliteratuur:

- Dee Fink, L. (2013). "Creating significant learning experiences: an integrated approach to designing college courses"
- Faber, F., & Voerman, L., (2021) "Didactisch Coachen: hoge verwachtingen concreet maken met behulp van feedback, vragen en aanwijzingen"
- Kirschner, P., & Surma, T. (2019) "Wijze lessen: 12 bouwstenen voor effectieve didactiek"

TOETSING EN BEOORDELING VAN DE BDB (INCLUSIEF BKE)

TOETSING EN BEOORDELING

Gedurende het traject krijgt de deelnemer na oplevering van producten feedback van de opleider en peers uit de leergroep en collega's en studenten. Het advies op het ontwerp wordt mede beoordeeld door onderwijskundigen en senior gekwalificeerde examinatoren.

Op basis van opgeleverde producten en de hierboven geschetste 360 graden feedback, vindt er een peerassessment plaats.

CERTIFICERING

Deelnemers ontvangen een certificaat na afronding van iedere module. De twee certificaten samen vormen de BDB.

De HvA certificeringscommissie didactische docentkwalificaties is bevoegd om het BDB-certificaat af te geven.

OPZET TRAJECT BASIS KWALIFICATIE EXAMINERING (BKE)

DOELGROEP / TOELATINGSEISEN

Beleid ten aanzien van nieuwe docenten

Nieuwe docenten na het volgen van de introductie didactiek het BDB-traject, dit is inclusief de BKE.

Beleid ten aanzien van zittende docenten

Iedere zittende docent van de hogeschool met een dienstverband van meer dan 0,2 fte wordt geacht over de BDB-kwalificatie te beschikken om basis te hebben voor diverse rollen. Voor zittende docenten met een didactische aantekening is het mogelijk een module van de BDB te volgen om tevens aan de BKE-eisen te voldoen.

TOETSDESKUNDIGHEID

De hogeschool hanteert de volgende criteria om de toetsdeskundigheid van nieuwe of zittende docenten vast te stellen: op basis van het Onderwijs- en toetsbeleid en de hierin opgenomen toetscriteria beschrijven en analyseren docenten de wijze van toetsen van een onderwijseenheid.

Een BKE-certificaat dat behaald is bij een andere hogeschool wordt erkend, mits deze voldoet aan de landelijke afspraken.

INTAKE

Voorafgaand aan het modulaire traject wordt een intake gehouden. Het doel van de intake is om de docent te informeren over het traject, om de verwachtingen af te stemmen, om te checken welke bekwaamheid er is, welke eventuele aanvullende trainingen passen of dat docenten meteen aan hun advisering op het gebied van toetsen en beoordelen kunnen gaan werken. De intake wordt afgenomen door trainers van de HvA Academie (daartoe benoemde docenten met een SKE). De leidinggevende is opdrachtgever en maakt afspraken met het docententeam en trainers.

MAATWERK

In overleg kan gekeken worden of een maatwerktraject mogelijk is voor eenheden of individuen.

ANDERSTALIGHEID

Het traject kan in het Engels worden gevolgd.

ORGANISATIE

- De HvA Academie is eigenaar en eindverantwoordelijk voor de BDB-module waarin de BKE is opgenomen.
- Beleidsafdeling HR is proceseigenaar van het beleid.
- De HvA Academie is verantwoordelijk voor de inhoud van het traject, in samenspraak met beleidsafdeling HR en Onderwijs en Onderzoek.

- De HvA Academie is verantwoordelijk voor de organisatie van het traject in samenwerking met het opleidingsteam/opleidingsmanager.
- Het traject wordt hogeschoolbreed georganiseerd en uitgevoerd, door de HvA Academie.

LEERUITKOMSTEN / INDICATOREN

Het traject is afgestemd op de vier kwaliteiten van de toetsbekwame hbo-docent bij de basiskwalificatie examinering (BKE) en de seniorkwalificatie examinering (SKE), zoals beschreven in het rapport dat in opdracht van de Vereniging Hogescholen is gemaakt: “kwaliteiten van de toetsbekwame hbo-docent” (2020) Hogescholen werken sinds 2020.

PROGRAMMA

Het onderdeel toetsen en formatief handelen kent de volgende te beschrijvende stappen:

- Leerdoelen en toetsvormen zijn constructively aligned
- De diverse toetsmomenten zijn gespreid over de cursus
- Het toetsen is gericht op het bevorderen van het leren van de studenten.
- Er is sprake van formatief handelen en evalueren en/of er is een balans tussen
- De toetsing sluit aan bij de afspraken van het HvA Toets- en Onderwijsbeleid

Analyse en advies voor een specifiek selectief toetsings- of beoordelingsmoment

- A. Er is een adviesgesprek met een SKE'er gevoerd over de kwaliteit van dit specifieke toetsingsmoment.
- B. Er is toegelicht hoe de vier stappen van de HvA toetscyclus doorlopen zijn:
  1. Ontwerpen
  2. Uitvoeren
  3. Beoordelen
  4. Analyseren en evalueren.
- C. Er zijn conclusies getrokken over de vier toetskwaliteitscriteria: validiteit, betrouwbaarheid, transparantie en leer- en feedbackfunctie.

DUUR EN OMVANG

De studiebelasting is 75 uur, het exacte tijdsbeslag is afhankelijk van reeds aanwezige bekwaamheid van de docent en beschikbare informatie over afspraken rond toetsen / het toetsprogramma in de opleiding waar de docent werkt. Het aantal uren is naar eigen inzicht te verdelen.

CURSUSMATERIAAL

Het cursusmateriaal bestaat onder meer uit een zelfstudiemodule op score.hva.nl

TOETSING EN BEOORDELING

Er vindt toetsing van het traject op leeruitkomsten/indicatoren plaats. Formatieve toetsing vindt plaats door middel van feedback verwerkingsopdrachten bij begeleiding door SKE-gecertificeerde trainer (facultatief). Summatieve toetsing vindt plaats door beoordeling van het advies op basis van het onderwijs- en toetsbeleid.

CERTIFICERING

Deelnemers ontvangen een certificaat. Voorwaarde om een certificaat te ontvangen is een positieve beoordeling. De certificering heeft geen bepaalde geldigheidsduur.

Het certificaat wordt afgegeven door de HvA academie, op basis van het besluit van de HvA certificeringscommissie didactische docentkwalificaties. De HvA certificeringscommissie didactische docentkwalificaties is bevoegd om het certificaat af te geven. Didactische kwalificaties worden geregistreerd in het personeels- informatiesysteem, ten behoeve van monitoring en sturing op afgesproken percentage docenten met een BDB per eenheid.